

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la recursul depus

în cauza de contencios administrativ intentată de Iurie Obadă împotriva
Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii prin
care a fost sancționat disciplinar

*(Dosarul nr. 3ra-589/22
NR. PIGD 2-19110199-01-3ra-06062022)*

Recurs depus până la 01 septembrie 2023; dreptul de a depune sesizări cu
privire la abaterile disciplinare; posibilitatea discutării în procedură
disciplinară a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești; limita dreptului
discreționar la aplicarea sancțiunii disciplinare.

Au examinat anterior cauza judecătorești
Curtea de Apel Chișinău: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

29 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursului depus de avocatul Vitalie Caldîba în interesele lui Iurie Obadă,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni,

Vladislav Gribincea,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Iurie Obadă (recurentul) este un fost judecător al Judecătoriei Chișinău. În anul 2018, în urma unei proceduri disciplinare, el a fost demis pentru că, la 18 august 2017, a dispus arestarea preventivă a unei persoane cu devieri psihice (Andrei Braguța). Ultima a decedat în detenție peste câteva zile după arestare.

2. La 04 septembrie 2017, Inspecția Judiciară s-a autosesizat în baza informațiilor din mass-media cu privire la decesul lui Andrei Braguța. La 8 septembrie 2017, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a primit sesizarea Procurorului General cu privire la același incident. Procurorul General a pretins că, prin plasarea lui Andrei Braguța în arest, reclamantul ar fi admis abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 alin.(1) lit. c) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (Legea nr. 178). La 12 septembrie 2017, sesizările au fost conexe într-o singură procedură.

3. La 21 septembrie 2017, Inspecția Judiciară a întocmit un raport în care insista doar pe abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178 (acțiuni ale judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente). La 6 octombrie 2017, Completul de admisibilitate nr. 2 al Colegiului disciplinar a acceptat argumentele Inspecției cu privire la lipsa abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1), lit. i) din Legea nr. 178, deoarece nu a fost stabilită o încălcare a normelor imperative ale legislației.

4. La 24 noiembrie 2017, Colegiul disciplinar a încetat procedura disciplinară intentată, pe motiv că nu a fost comisă nici abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178.

5. La 16 ianuarie 2018, CSM a admis contestația Inspecției Judiciare și a Procurorului General, a anulat decizia din 24 noiembrie 2017 a Colegiului disciplinar și a pronunțat o hotărâre prin care Iurie Obadă a fost demis din funcția de judecător. Sancțiunea disciplinară a fost aplicată pentru comiterea abaterii prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178.

6. La 18 ianuarie 2018, Iurie Obadă s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva CSM. El a solicitat anularea hotărârii

CSM din 16 ianuarie 2018 cu privire la sancționarea sa disciplinară, menținerea hotărârii Colegiului disciplinar din 24 noiembrie 2017 și restabilirea sa în funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

7. La 14 decembrie 2020, prin încheiere protocolară, instanța de judecată a dispus atragerea în calitate persoană terță Procuratura Generală.

8. La 21 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea, ca neîntemeiată. La 11 martie 2022, recurentul a depus recurs.

9. La 6 iunie 2022, cauza a ajuns la Curtea Supremă de Justiție. Prin încheierea din 11 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul a fost numit pentru examinare în complet din cinci judecători.

ÎN FAPT

10. La 15 august 2017, Andrei Braguța a fost reținut în cadrul unei cauze penale pornite conform art. 349 alin (1¹) Cod penal (aplicarea violenței ne periculoase pentru viață sau sănătate față de persoana care participă la curmarea unei fapte antisociale). La 17 august 2017, procurorul a solicitat arestarea preventivă a lui Andrei Braguța, demers admis de Iurie Obadă la 18 august 2017. Andrei Braguța a decedat la 26 august 2017.

11. Reieșind din demersul cu privire la aplicarea față de Andrei Braguța a măsurii preventive sub formă de arest, procurorul a menționat că, învinuitul este agresiv și urmează a fi efectuată expertiza medico-legală. Iar când a fost adus în instanța de judecată era dezbrăcat absolut și lovea cu picioarele în uși, geamuri. Inspectorii de poliție l-au acoperit cu o plapumă. Totodată, avocatul a declarat că învinuitul cu câteva zile în urmă a fost externat din Spitalul de psihiatrie din mun. Bălți, iar părinții îl pot lua în supraveghere și vor întreprinde măsuri pentru a-l trata, toate aceste circumstanțe sugerând alienarea mintală a învinuitului. În încheierea de aplicare a măsurii preventive învinuitului Brăguța s-a motivat că este vădit în stare de iresponsabilitate și în cauza penală urmează a fi numită o expertiză psihiatrică în condiții de staționar și este necesară instalarea în instituția psihiatrică. De asemenea, s-a indicat că Andrei Brăguța este în stare acută de iresponsabilitate, absolut nu este adecvat și, totodată, este agresiv, astfel el este periculos pentru sine și pentru oamenii din jur.

a. Procedura disciplinară împotriva recurentului

12. La 04 septembrie 2017, Inspekția Judiciară s-a autosesizat în baza informațiilor din mass-media cu privire la decesul lui Andrei Braguța. La 08 septembrie 2017, CSM a primit o sesizare a Procurorului General prin care s-a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a lui Iurie Obadă pentru adoptarea unei încheieri de aplicare la 18 august 2017 a arestului preventiv pe un termen de 30 zile în privința lui Andrei Braguța. În sesizare se menționa că Andrei Braguța a fost arestat, deși era într-o stare acută de iresponsabilitate, avea un comportament

inadecvat și agresiv, periculos atât pentru sine cât și pentru oamenii din jur. Acesta urma a fi internat într-o instituție medicală, nu în penitenciar. Procurorul General susținea că, prin plasarea lui Andrei Braguța în arest, recurentul ar fi admis abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (l) lit. c), i) din Legea nr. 178. Aceste sesizări au fost conexe.

13. Recurentul a explicat Inspecției judiciare că este de acord cu afirmația Procurorului General cu privire la posibilitatea plasării lui Braguța în instituția medicală, însă aceasta putea să aibă loc doar dacă procurorul înainta un asemenea demers. Procurorul a înaintat doar demersul de aplicare a arestului preventiv. În caz de respingere, Andrei Braguța urma a fi eliberat, prezentând pericol atât pentru sine, cât și pentru societate. Mai mult, demersul de arestare a fost examinat într-o zi de vineri, după amiază, iar un demers de internare forțată în instituție medicală urma a fi examinat doar peste câteva zile, timp în care Braguța s-ar fi aflat în libertate și prezenta pericol pentru alte persoane.

14. Un raport al Inspecției Judiciare din 21 septembrie 2017 a constatat doar abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 alin. (l) lit. c) din Legea nr. 178 (acțiuni ale judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente). Inspecția judiciară a mai indicat că nu a constatat încălcarea normelor imperative la adoptarea încheierii de arestare preventivă a lui Braguța și, din acest motiv nu a constatat abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (l) lit. i) din Legea nr. 178.

15. La 24 noiembrie 2017, Colegiul disciplinar a încetat procedura disciplinară intentată în privința lui Iurie Obadă în baza art. 4 alin. (l) lit. c) din Legea nr. 178. Potrivit deciziei, pentru a constata incompetența profesională gravă și evidentă a judecătorului, este necesară sesizarea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor. O asemenea sesizare nu exista. Mai mult, potrivit hotărârii Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor nr. 17/2, din 17 februarie 2017, nu au fost constatate deficiențe substanțiale de ordin profesional în activitatea judecătorului Obadă, ultimul fiindu-i acordat în cadrul evaluării performanțelor calificativul foarte bine. Încheierea judecătorului putea fi atacată cu recurs, însă nu a fost atacată. Conform art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată. Colegiul disciplinar a reiterat că nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în procedura căilor de atac, nu este în drept să se pronunțe asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise.

16. La 16 ianuarie 2018, CSM a admis contestațiile Inspecției judiciare și a Procurorului General, a anulat decizia Colegiului disciplinar din 24 noiembrie 2017 și a pronunțat o hotărâre prin care recurentul a fost demis din funcția de judecător. CSM a decis că opinia Colegiului disciplinar, potrivit căreia judecătorul nu poate fi sancționat pentru abaterea disciplinară prevăzută art. 4, alin. (l), lit. c)

a Legii nr. 178 fără o hotărâre a Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, este eronată. Legea nu prevede o asemenea condiție. Colegiul de evaluare poate sesiza Colegiul disciplinar cu privire la orice abatere disciplinară, nu doar cea prevăzută de art. 4, alin. (I), lit. c). CSM a respins și argumentul că CSM nu poate analiza calitatea hotărârilor judecătorești, invocând hotărârea Curții Constituționale nr. 28/2010. CSM a mai notat că atât din demersul procurorului, cât și din încheierea emisă de Iurie Obadă, rezultă existența bănuielilor judecătorului privind sănătatea mintală a lui Braguța. Și avocatul a declarat că Brăguța are dereglări psihice, că recent a fost externat din spitalul de psihiatrie și că părinții lui îl pot lua sub supraveghere. Aceasta excludea arestarea preventivă și impunea necesitatea tratării medicale a lui Braguța. Încheierea din 18 august 2017 de aplicare în privința lui Andrei Braguța a arestării preventive era lipsită de orice temei legal. La 22 august 2017, procurorul a înaintat un demers prin care a solicitat autorizarea internării lui Andrei Braguța în Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, pentru efectuarea expertizei psihiatrice. La 23 august 2017, judecătorul Igor Bațalai a admis demersul procurorului. Potrivit hotărârii CSM, orice jurist cu cunoștințe minime în domeniul drepturilor omului cunoaște că plasarea unei persoane care suferă de boli mintale în arest preventiv poate fi contrar art. 3 și 5 CEDO. CSM a constatat în acțiunile judecătorului Obadă abaterea disciplinară prevăzută de art. 4, alin. (I), lit. c) a Legii nr.178, comisă cu neglijență gravă. Instanța a aplicat cea mai gravă sancțiune având în vedere știrbirea imaginii autorității judecătorești, afectarea gravă a procesului de înfăptuire a justiției, urmările grave care au survenit în rezultatul aplicării arestării preventive.

17. Hotărârea CSM a fost adoptată cu votul a nouă membri prezenți la ședință. La hotărârea CSM nu a fost anexată vreo opinie separată. Din cei nouă membri care au participat la adoptarea hotărârii, cinci erau judecători. La vot a participat și ministrul Justiției, Alexandru Tănase.

b. Cererea de chemare în judecată

18. La 18 ianuarie 2018, recurentul a depus o cerere de chemare în judecată prin care solicita anularea hotărârii CSM din 16 ianuarie 2018 și menținerea hotărârii Colegiului disciplinar din 24 noiembrie 2017. A solicitat suspendarea hotărârii CSM până la soluționarea acțiunii, însă această cerință a fost respinsă.

19. Reclamantul a invocat că Ministrul Justiției, Vladimir Cebotari, care s-a aflat în funcție în august 2017, s-a expus în mass-media de mai multe ori privitor la vinovăția recurentului. Asupra cazului s-a pronunțat și următorul Ministru al Justiției, Alexandru Tănase, la una din emisiunile televizate din 13-14 ianuarie 2018. Ultimul urma să se abțină de la examinarea contestației, însă nu s-a abținut. Membrii CSM s-au referit mai mult la oportunitatea aplicării arestului preventiv în privința lui Andrei Braguța, nu la abaterile disciplinare care i-au fost imputate. Punerea în discuție de un organ ne judiciar a fondului unei hotărâri judecătorești reprezintă o încălcare a procedurii de examinare a contestațiilor, care urma să fie

apreciat doar de instanța de judecată superioară. Aplicare arestului preventiv în privința lui Andrei Braguța, care pretindea că suferă de o boală mintală, nu este unicul caz de acest gen. În instanțele de judecată s-a format o practică, care este susținută și de instanța superioară. Acțiunile și actele care le-a admis au fost adoptate în favoarea lui Braguța, or numai aflându-se în custodia statului acesta putea fi protejat. CSM a aplicat o sancțiune absolut neadecvată și neproportională abaterii care i s-a impus. La 23 ianuarie 2018, Iurie Obadă a înaintat un supliment la cererea de chemare în judecată, în care a invocat suplimentar că CSM nu putea decide asupra eliberării sale din funcție având în vedere hotărârea CtEDO în cauza [*Oleksandr Volkov v. Ucraina*](#) din 9 ianuarie 2013.

20. La 19 iunie 2018, avocatul Vitalie Caldîba în interesele lui Iurie Obadă, a depus cerere, solicitând suplimentar: obligarea CSM să înlăture toate încălcările care au dus la lezarea drepturilor și intereselor legitime ale lui Iurie Obadă și stabilirea că atât hotărârea CSM din 16 ianuarie 2018, cât și decretul Președintelui nr. 684-VII din 12 aprilie 2018 cu privire la eliberarea lui Iurie Obadă din funcția de judecător, nu vor produce efecte juridice de la data adoptării. La 19 septembrie 2019, avocatul Vitalie Caldîba a înaintat cerere cu privire la concretizarea și modificarea pretențiilor, indicând în calitate de pârât suplimentar pe Președintele Republicii Moldova. El a solicitat suplimentar anularea decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 684-VII din 12 aprilie 2018.

21. La 3 ianuarie 2020, avocatul Vitalie Caldîba a înaintat cerere cu privire la concretizarea și modificarea pretențiilor, indicând în calitate de pârât doar CSM și solicitând anularea hotărârii CSM nr. 4/1 din 16 ianuarie 2018; constatarea inexistenței în acțiunile judecătorului Iurie Obadă a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. c) a Legii nr.178 din 25 iulie 2014; și obligarea CSM de a-l restabili pe Iurie Obadă în funcția de judecător în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

22. La 5 februarie 2021, Iurie Obadă, a depus cerere cu privire la concretizarea și modificarea pretențiilor, solicitând anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 4/1 din 16 ianuarie 2018 și restabilirea în funcția de judecător în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

c. Hotărârea primei instanței

23. La 21 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea ca neîntemeiată. Instanța a reținut că CSM a respectat normele legale ce reglementează procedura de examinare a contestațiilor împotriva hotărârii Colegiului disciplinar, fiind motivată corespunzător. Instanța a notat că autoritatea pârâtă a constatat că judecătorul Iurie Obadă a acționat în detrimentul prevederilor legale de examinare a demersului de aplicare a măsurilor de constrângere, fapt ce a demonstrat o incompetență profesională gravă și evidentă a acesteia, deoarece s-a săvârșit o greșeală evidentă, lipsită de orice justificare. În ceea ce privește argumentul cu privire la inadmisibilitatea participării în procedura disciplinară a

ministrului Justiției Alexandru Tănase, acesta a fost respins deoarece nu au fost prezentate probe că ministrul s-a pronunțat public cu privire la vinovăția recurentului în comiterea abaterii disciplinare decât după adoptarea hotărârii CSM, iar ministrul nu a fost recuzat de către recurent în ședința CSM. Prima instanța a respins și argumentul cu privire la ne consemnarea rezultatului votării de către CSM, deoarece, conform înregistrării audio a ședinței CSM, hotărârea CSM a fost adoptată cu vot unanim. Instanța a mai notat că în cadrul procedurii disciplinare pot fi analizate greșelile evidente ale judecătorilor de adoptarea hotărârilor. Instanța de asemenea a fost de acord cu motivarea CSM în ceea ce privește fondul cauzei disciplinare și a constatat că dreptul discreționar nu a fost încălcat.

d. Recursul

24. La 11 martie 2022, Iurie Obadă a depus recurs. El solicită casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2022 și adoptarea unei decizii noi prin care pretențiile sale din acțiune să fie admise integral.

25. Conform art. 35 alin. (2) coroborat cu art. 39, alin. (4), lit. (b) a Legii 178, hotărârea CSM să adoptă cu votului majorității membrilor prezenți. În lipsa declarării și consemnării rezultatelor votării membrilor CSM, este imposibil de a determina numărul de voturi exprimate pro sau contra. De asemenea, contrar art. 18 alin. (1) a Legii nr. 947, la examinarea chestiunii recurentului a participat ministrul Justiției, Alexandru Tănase. Anterior, acesta și-a expus opinia asupra vinovăției persoanelor implicate în cazul lui Andrei Braguța, inclusiv a lui Iurie Obadă, emisiuni televizate din 13-14 ianuarie 2018. Acest fapt făcea imposibilă participarea lui Alexandru Tănase la examinarea cauzei disciplinare.

26. Contrar art. 17 a Legii nr. 947 cu privire la CSM, examinarea contestației a fost soluționată de CSM fără cercetarea nemijlocită a materialelor dosarului penal în cadrul căruia a fost dispusă arestarea preventivă a lui Braguța. CSM a luat hotărârea doar în baza informațiilor din mass-media, a sesizării Procurorului General, a autosesizării Inspecției Judiciare, explicațiilor Procurorului General și inspectorului-judecător principal și a explicațiilor recurentului, ceea ce este inadmisibil.

27. Conform art. 37 alin. (1), lit. e) a Legii nr. 178, CSM era obligat să descrie în conținutul hotărârii sale fapta care constituie abaterea disciplinară. CSM nu a stabilit care acțiuni ale judecătorului fac dovada incompetenței sale profesionale grave și evidente, nu a determinat caracterul lor grav și evident, și nici nu a constatat incompetența profesională gravă și evidentă a judecătorului.

28. Recurentul de asemenea a reiterat argumentele din cererea depusă în instanța de judecată privind inadmisibilitatea punerii în discuție de către CSM a legalității și temeiniciei actului judecătoresc. Doar în cadrul unui control judiciar al legalității încheierii judecătorului de instrucție și doar de către o instanță de recurs, putea fi constatat atât faptul comiterii de către judecător a erorilor la

aplicarea măsurii preventive. Această interpretare a fost menționată și de Colegiul disciplinar în hotărârea din 24 noiembrie 2017 de încetare a procedurii disciplinare. Altfel, se încalcă principiul inviolabilității judecătorului consacrat de art. 19 alin. (3) a Legii 544/1995 cu privire la statutul judecătorului. Conform art. 21 alin. (2) al Legii 544, singurul temei de atragere la răspundere disciplinară a judecătorului pentru hotărârea pronunțată este încălcarea, intenționată sau din neglijență gravă, a legislației în procesul de înfăptuire a justiției - încălcare care constituie o altă abatere disciplinară (art. 4, alin. (1), lit. (i) a Legii nr.178), care a fost imputată inițial reclamantului, însă nu a fost constatată.

29. În ceea ce privește riscul încălcării art. 3 CEDO, invocat de CSM, acesta impune obligația asigurării unei îngrijiri medicale specializate și a unui tratament adecvat pentru deținuții care suferă de boli mintale, obligații care nu pot fi imputate judecătorului de instrucție la înfăptuirea justiției. Potrivit art. 187 CPP, doar administrația instituției de detenție este obligată să asigure securitatea persoanei deținute.

30. La soluționarea cauzei disciplinare în fond nu s-a ținut cont nici de faptul că nici partea acuzării, nici partea apărării și nici administrația instituției de detenție nu au prezentat instanței de judecată dovada faptului că Andrei Braguța suferea de tulburări psihice. Aceasta făcea imposibilă determinarea faptului dacă învinuitului Braguța suferă de tulburări psihice. În lipsa demersului procurorului cu privire la internarea învinuitului Braguța în instituția, judecătorul de instrucție nu era îndreptățit să autorizeze internarea învinuitului în instituția medicală.

31. Prin referința depusă la 5 septembrie 2022, CSM a solicitat declararea ca fiind inadmisibilă a cererii de recurs depusă de Iurie Obadă, sau respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată. Cât privește temeinicia cererii de recurs, în conținutul acesteia nu se regăsesc temeiuri și/sau argumente ce ar combate constatările instanței de fond.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 22 alin. (4) din Legea cu privire la CSM (în redacția Legii în vigoare la data emiterii hotărâri contestate), prevede următoarele:

„(4) Contestațiile împotriva hotărârilor adoptate de colegiul disciplinar se examinează conform prevederilor Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.”

33. Art. 24 alin.(1) - (5) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996 (în redacția Legii în vigoare la data emiterii hotărâri contestate),

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor săi, cu excepția cazului prevăzut la art.19 alin.(4).

(2) Votarea se efectuează în lipsa persoanei al cărei caz este examinat și în lipsa celorlalți invitați.

(3) Hotărârea se expune în scris și se semnează de președintele ședinței.

(4) În cazul în care un membru al Consiliului Superior al Magistraturii face opinie separată, aceasta va fi motivată și se va anexa la hotărâre fără a i se da citire.

(5) În cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile prevăzute la art. 22 alin.(4), membrul Consiliului care a înaintat sesizarea privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare nu participă la deliberare.”

34. Art. 3 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014 prevede următoarele:

„Judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art.4.”

35. Partea relevantă a art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în perioada relevantă, era următoarea:

„(1) Constituie abatere disciplinară:

...

b) emiterea unui act judecătoresc de dispoziție prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;

c) acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente;

...

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției; ... ”

36. În august 2017, art. 19 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor prevede următoarele:

„(1) Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi înaintată de:

a) orice persoană interesată;

b) membrii Consiliului Superior al Magistraturii;

c) Colegiul de evaluare a performanțelor, în condițiile prevăzute la art.23 alin.(4) al Legii nr.154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor;

d) Inspekția judiciară, prin autosesizare în urma controalelor efectuate în condițiile prevăzute de art.72 al Legii nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, precum și în cazul recepționării raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, întocmit de către Centrul Național Anticorupție.

(2) Subiecții prevăzuți la alin.(1) pot înainta sesizarea privind faptele care le-au devenit cunoscute în exercitarea drepturilor sau atribuțiilor de funcție ce le dețin sau în baza informațiilor difuzate de mass-media.”

37. Art. 194 alin (2) Cod administrativ prevede următoarele:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

38. Art. 224 alin (1) lit. a) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;”

39. Art. 225 alin. (1) și (2) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

40. În anul 2018, art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului prevede următoarele:

„(3) Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărîrea pronunțată dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal.”

41. În prezent, art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului prevede următoarele:

„(3) Judecătorul beneficiază doar de imunitate funcțională. Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărîrea pronunțată, cu excepția cazului în care vinovăția acestuia a fost stabilită prin sentință definitivă sau, în cadrul unei proceduri

disciplinare, s-a constatat intenția ori neglijența gravă în acțiunile sau inacțiunile sale, care au dus la una dintre consecințele prevăzute la art.2007 alin.(1) lit.c) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002.”

42. [Memorandumul explicativ](#) la Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei CM/Rec(2010/12) prevede următoarele:

„66. Interpretarea legii, aprecierea faptelor sau ponderea probelor efectuate de judecători la examinarea cauzelor nu ar trebui să atragă răspunderea civilă sau disciplinară, cu excepția cazurilor comise cu intenție sau din neglijență gravă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 21 februarie 2022. Recursul a fost declarat pe 11 februarie 2022. Prin urmare, recursul a fost depus peste mai puțin de 30 de zile de la notificarea hotărârii contestate, adică a fost înaintat în termen.

44. Completul nu a considerat oportun de a convoca participanții la proces în ședință, deoarece poziția acestora rezultă clar din documentele anexate la dosar, iar circumstanțele de fapt relevante nu necesită o clarificare suplimentară.

45. Cererea de recurs a fost depusă până la 1 septembrie 2023. La ziua depunerii recursului, Codul administrativ nu prevedea temeiuri de recurs. Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, instanța de recurs examinează din oficiu hotărârile și deciziile contestate în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material (a se vedea para. 37).

46. Completul notează că hotărârea CSM contestată este motivată. Ea conține argumentele pe care se bazează și combate principalele argumente invocate de recurent în fața CSM (a se vedea para. 16). Prin hotărârea contestată, Curtea de Apel Chișinău a respins ca neîntemeiată acțiunea. Curtea de apel a combătut fiecare argument esențial invocat de recurent (a se vedea para. 23).

47. În cererea de recurs, recurentul nu a invocat depășirea limitelor dreptului discreționar la stabilirea abaterii disciplinare, ci încălcarea legii de către CSM. Recurentul solicită restabilirea în funcție, însă nu pe motiv că sancțiunea aplicată a fost prea dură, ci deoarece fapta sa nu constituie o abatere disciplinară. Instanța va verifica totuși dacă sancțiunea aplicată depășește limitele dreptului discreționar.

48. Deși recurentul invocă mai multe pretinse ilegalități comise de CSM, recurentul nu explică în ce temei prevăzut de art. 141 alin. (2) Cod administrativ, în vigoare la ziua adoptării hotărârii primei instanțe și la ziua depunerii recursului, hotărârea CSM urmează a fi consideră nulă. El doar pretinde că hotărârea CSM urmează a fi anulată în temeiul art. 244 alin (1) lit. a), deoarece este ilegală și îi lezează drepturile. Completul reiterează că doar ilegalitățile grave, care pot pune

în discuție decizia luată, pot servi drept motiv pentru anularea unui act administrativ individual.

49. În ceea ce privește argumentul cu privire la participarea ministrului Cebotari la procedura administrativă, completul notează că acesta nu a participat la adoptarea hotărârii CSM. Curtea de apel a constatat că nu există probe că ministrul Tănase a făcut declarații cu privire la vinovăția recurentului în comiterea abaterii disciplinare până la hotărârea CSM. În recurs, recurentul nu a prezentat argumente care ar confirma că această concluzie este vădit nerezonabilă. Completul de asemenea reiterează argumentul curții de apel că recurentul nu a recuzat ministrul Justiției, chiar dacă a avut această posibilitate. În orice caz, hotărârea CSM a fost adoptată de nouă membri ai CSM și nici un membru nu a avut opinie separată. Potrivit CSM, hotărârea a fost adoptată cu vot unanim. Prin urmare, chiar dacă acest argument ar fi fost întemeiat, el nu poate pune în discuție decizia adoptată de CSM în procedura disciplinară.

50. Un alt argument al recurentului se referă la inadmisibilitatea demisie sale de un CSM în care o parte importantă o reprezentau profesorii universitari desemnați politic și ministrul Justiției. El a invocat hotărârea CtEDO [Olecsandr Volkov v. Ucraina](#). Completul notează că de o mai mare relevanță pentru examinarea acestui argument este hotărârea CtEDO [Catană v. Moldova](#), din 21 februarie 2023. Completul notează că, spre deosebire de cauza *Catană*, în această cauză sancțiunea disciplinară a fost aplicată de un organ în care mai mult de jumătate erau judecători (a se vedea para. 17). Mai mult, spre deosebire de cauza *Olecsandr Volkov*, competența instanțelor judecătorești de a examina acțiunea recurentului nu era limitată, acestea putând examina atât procedura adoptării actului administrativ, cât și fondul cauzei administrative și proporționalitatea sancțiunii aplicate, și anula hotărârea CSM. Prin efectul anulării hotărârii CSM, demiterea din funcția de judecător nu mai produce efecte. Prin urmare, acest argument este nefondat.

51. Recurentul susține că, în cadrul examinării contestațiilor de către pârât, nu au fost examinate materialele cauzei penale. Completul menționează că CSM și-a format concluzia sa în baza materialelor din dosarul administrativ. Recurentul nu a menționat ce erori de fapt au fost admise de CSM. Prin urmare, acest argument este nefondat.

52. Recurentul susține că CSM nu putea constata abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor fără sesizarea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor. CSM a ajuns la concluzia că interpretarea dată nu rezultă din lege (a se vedea para. 16). Completul este de acord cu poziția CSM potrivit căreia, în august 2017, din Legea nr. 178 nu rezulta că doar Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor poate depune o sesizare cu privire la abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178. Art. 19 alin. (1)

din această lege (a se vedea para 36) stabilește subiecții care pot face sesizări, însă nu limitează subiecții în privința abaterii disciplinare pe care o pot sesiza. Astfel, atât Inspekția judiciară cât și Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorului, pot sesiza orice abatere disciplinară pe care o stabilesc în activitatea sa. Inspekția judiciară poate formula sesizări, după cum prevede art. 19 alin. (2), și în baza informațiilor din mass-media. Prin urmare, acest argument este nefondat.

53. În acest caz, CSM l-a sancționat disciplinar pe recurent pentru aplicarea arestării preventive față de o persoană care suferea de tulburări psihice. Recurentul susține că CSM nu poate pune în discuție temeinicia unei hotărâri judecătorești irevocabile, acest fapt urmând a fi discutat doar în căile de atac. O abordarea contrară ar încălca art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului. CSM a examinat acest argument și l-a respins, având în vedere caracterul evident și grav al abaterii admise de recurent, invocând și o opinie a Comisiei de la Veneția care îi permitea să facă acest lucru. Prima instanța a subscris poziției CSM. Completul notează în primul rând că art. 19 din Legea cu privire la statutul judecătorului se referă la inviolabilitatea judecătorului, adică la imunitatea penală și contravențională a judecătorului. El nu interzice discutarea în cadrul procedurii disciplinare a greșelilor grave și evidente admise la judecător la adoptarea hotărârilor. Acest fapt rezultă și din modificarea ulterioară a art. 19 alin. (3) (a se vedea para. 42). Completul reiterează și poziția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în această materie. Interpretarea legii, aprecierea faptelor sau ponderea probelor efectuate de judecători pot fi puse în discuție în cadrul procedurii disciplinare în cazul abaterilor comise cu intenție sau din neglijență gravă (a se vedea para. 42). Aceeași poziție este împărtășită și de către Comisia de la Veneția (a se vedea [Opinia nr. 880/2017](#), para. 18-19) și Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (a se vedea [Opinia recentă a CCJE\(2024\)5](#), para. 12). Prin urmare, și acest argument al recurentului este nefondat. Acest fapt rezultă și din textul art. 4 alin (1) al Legii nr. 178. Astfel, în cazul a cel puțin trei abateri disciplinare poate fi pusă în discuție legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești adoptate de judecător (a se vedea para. 35). Recomandările de mai sus nu condiționează pornirea procedurii disciplinare de casarea anterioară a acestei hotărâri. În cazul de față, casarea încheierii din 18 august 2017, prin care recurentul a dispus arestarea preventivă a lui Andrei Brăguța, nici nu mai era rațională, deoarece arestarea preventivă dispusă de recurent a fost schimbată cinci zile mai târziu de un alt judecător.

54. Instanța de recurs nu poate reține argumentul recurentului referitor la faptul că CSM nu a stabilit care acțiuni ale judecătorului fac dovada incompetenței sale profesionale grave și evidente, care să confirme incompetența profesională gravă și evidentă. În ședința de judecată din 18 august 2017, însăși recurentul a constatat că are dubii privind starea psihică a lui Brăguța. Ultimul s-a dezbrăcat nud, vorbea incoerent și avea un comportament inadecvat. Avocatul ultimului a declarat că acesta a fost recent externat din spitalul de psihiatrie, iar părinții lui Brăguța sunt

gata să-l preia pentru îngrijiri. În încheierea sa prin care a dispus arestarea preventivă a lui Braguța, recurentul însăși a menționat despre necesitatea verificării stării psihice a lui Braguța. CSM a descris unele dintre aceste fapte în hotărârea sa și a constatat că, în asemenea circumstanțe, Andrei Braguța nu putea fi arestat. În pofida acestui lucru, recurentul a dispus arestarea lui Braguța, ceea ce confirmă incompetența profesională gravă și evidentă. Recurentul nu a explicat de ce consideră că această concluzie depășește limitele dreptului discreționar. Din contra, recurentul susține că el nu putea cunoaște la 18 august 2017 că Braguța avea dereglări psihice. Acest argument al recurentului nu se conciliază cu procesul-verbal al ședinței de judecată din 18 august 2017 și încheierea de arestare a lui Braguța emisă de recurent. Completul nu găsește concluzia CSM cu privire la comiterea abaterii disciplinare ca fiind adoptată cu încălcarea limitelor dreptului discreționar. Completul reiterează că, după cum prevede art. 225 alin. (1) Cod administrativ, instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

55. CSJ a aplicat recurentului cea mai gravă sancțiune disciplinară - eliberarea din funcția de judecător. CSM a motivat decizia sa prin știrbirea imaginii autorității judecătorești, afectarea gravă a procesului de înfăptuire a justiției, urmările grave care au survenit în rezultatul aplicării arestării preventive (a se vedea para. 17). Tulburarea psihică a lui Andrei Braguța era evidentă pentru oricine, ceea ce excludea arestarea preventivă. În pofida faptului că avocatul a menționat despre externarea recentă a clientului său din instituția psihiatrică și disponibilitatea părinților de a-l prelua pe Braguța, recurentul nu a reacționat și a dispus arestarea lui Braguța. Câteva zile mai târziu, Braguța a decedat. În toată perioada procedurii disciplinare, recurentul nu a admis niciodată că a comis vreo încălcare. Mai mult, el evita să se refere la circumstanțele evidente din ședința de judecată din 18 august 2017, care confirmau tulburarea psihică a lui Braguța, precum și la disponibilitatea părinților lui Braguța de a avea grijă de ultimul. Completul nu consideră sancțiunea disproporționată în această cauză.

56. Din acest motiv, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar motivele recursului invocate în speță în esență sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat.

57. În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Iurie Obadă;

Menține hotărârea din 21 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de

Iurie Obadă împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Procuratura Generală privind contestarea actului administrativ și restabilirea în funcție.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

Vladislav Gribincea

Ion Malanciuc